

Σχολικός εκφοβισμός: η αναγνώριση ενός προβλήματος, Κ. Θεριανός

Κώστας Θεριανός

Σχολικός εκφοβισμός: η αναγνώριση ενός προβλήματος

Η ιστορία του σχολικού εκφοβισμού είναι μακρά και σε πολλές περιπτώσεις τραγική (αυτοκτονίες ή δολοφονίες παιδιών, το λεγόμενο *bullycide*). Όμως, η αναγνώρισή του ως πρόβλημα και οι προσπάθειες για την αντιμετώπισή του βρίσκονται ακόμη σε νηπιακό στάδιο. Πολλοί δεν αναγνωρίζουν καν το πρόβλημα, άλλοι το θεωρούν μια «φυσιολογική» παράμετρο της σχολικής ζωής («παιδιά είναι, έτσι κάνουν») και ορισμένοι – οι πιο τραγικοί – το αντιμετωπίζουν σαν αναγκαίο τρόπο κοινωνικοποίησης του παιδιού σε μια σκληρή και ανταγωνιστική κοινωνία («θα φάει και θα δώσει χαστούκια για να σκληραγωγηθεί»).

Όμως, τίποτα από τα παραπάνω δεν ισχύει. Δεν είναι «φυσιολογικό» παιδιά να εκφοβίζουν παιδιά. Δεν υπάρχει κάποια δεδομένη ανθρώπινη φύση που να έχει βιολογικά εγγεγραμμένο στον κώδικα της τον κανόνα «δείξε ότι είσαι κάποιος εκβιάζοντας και χτυπώντας»! Ή για να το πούμε με άλλα λόγια, οι κοινωνικές επιστήμες εδώ και πολλά χρόνια έχουν δείξει ότι δεν υπάρχει κάποια εγγενώς βίαιη ανθρώπινη φύση. Δεν είμαστε όλοι «παιδιά του Κάιν» όπως προσπαθούν να μας πείσουν οι βιολογικές προσεγγίσεις που αντιμετωπίζουν τον άνθρωπο σαν ένα σύνολο από «εγωιστικά γονίδια», αθρώνοντας έτσι τις κοινωνικές ανισότητες και τις δομές που δημιουργούν τους όρους εκδήλωσης της βίας.

Εδώ αξίζει να προσθέσουμε, ως έμμεση απάντηση σε όσους θεωρούν ότι η ζωή είναι αγώνας στον οποίο κερδίζει ο πιο σκληραγωγημένος, προτρέποντας τα παιδιά τους να είναι ανταγωνιστικά και σκληρά, ότι δεν θα εκπλαγούν αν βρουν τον εαυτό τους στα παρακάτω λόγια: «Η ιδέα του αγώνα είναι τόσο παλιά όσο και η ίδια η ζωή, καθώς η ζωή διατηρείται μόνο επειδή άλλα πράγματα χάνονται μέσα από τον αγώνα. Σε αυτόν τον αγώνα, ο πιο ικανός κερδίζει, ενώ ο λιγότερο ικανός, ο αδύναμος, χάνει. Ο αγώνας είναι ο πατέρας όλων των πραγμάτων». Ενδεχομένως, να εκπλαγούν άσχημα όταν πληροφορηθούν ότι το απόσπασμα είναι από ομιλία του Χίτλερ στο Κάλενμπαχ το 1928.

...

Κώστας Θεριανός
Σχολικός εκφοβισμός: η αναγνώριση ενός προβλήματος
<http://www.filologoi.gr/viewtopic.php?f=23&t=302>

Ασκήσεις

1. Με ποιον τρόπο συνδέονται η πρώτη και η δεύτερη παράγραφος του κειμένου, βλ. και **ΣΥΝΟΧΗ-ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ**
[Έκφραση-Έκθεση Α΄λυκείου, σ.272](#); Ποιες απόψεις αντιπαρατίθενται;
2. Να χαρακτηρίσετε τη γλώσσα και το ύφος του κειμένου.
3. Να σχολιάσετε τη χρήση των εισαγωγικών και των παρενθέσεων στο κείμενο.
4. Οργανώστε μια συζήτηση με μορφή λόγου αντίλογου. Μία ομάδα να **ΑΓΩΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ**
επιχειρηματολογήσει υπέρ της άποψης που εκφράζεται στη β΄ παράγραφο (*Δεν είναι φυσιολογικό παιδιά να εκφοβίζουν παιδιά...*). Μια άλλη ομάδα να επιχειρηματολογήσει υπέρ της άποψης που διατυπώνεται στη γ΄ παράγραφο (*...η ζωή είναι ένας αγώνας στον οποίο κερδίζει ο πιο σκληραγωγημένος...*).
Για τις «αυταπόδεικτες αλήθειες» που στηρίζονται στη φύση, βλ. και το κείμενο του Ε.Παπανούτσου [Το δίκαιο της πυγμής. Έκφραση-Έκθεση Γ΄λυκείου, σ.30](#), καθώς και το βιβλίο της Άννας Φραγκουδάκη, Γλώσσα και ιδεολογία, σ.180. Για την οργάνωση της συζήτησης μπορείτε να λάβετε υπόψη τους προτεινόμενους κανονισμούς ή να θεσπίσετε και να τηρήσετε άλλους, δικούς σας.